

Ačkoli organizace občas neurčitě připustí, že v porozumění klíčového data roku 1914 došlo k důležité změně (toto datum bylo po období čtyřiceti let chápáno jako konec posledních dnů, a když pominulo, a nic se nestalo, rok 1914 byl změněn na začátek posledních dnů), přesto na tomto datu a jeho současném významu trvá. Nicméně, v posledních dvou desetiletích, jak se roku 1914 stále více a více vzdalujeme, organizace začala proces neustálého pozměňování definice slova „generace“ z Matouše 24:34, kterou s tímto rokem spojuje, a která nemá pominout, dokud nepřijde konec.

Po dlouhou dobu, ačkoli to nikdy nebylo jasně vyjádřeno, panovalo mezi svědky obecné porozumění, že „generace“ se v zásadě vztahuje na lidi, kteří byli v roce 1914 dospělí, a že tito lidé budou v době Armagedonu ještě naživu. Pak *Probudte se!* z 8. října 1968 na stranách 13 a 14 otisklo následující vyjádření:

Ježíš zcela zřejmě mluvil o lidech, kteří byli dostatečně staří, aby mohli s porozuměním svědčit o tom, co se stalo, když začaly „poslední dny“. Ježíš říkal, že někteří z lidí, kteří byli naživu, když se objevilo „znamení posledních dnů“, budou ještě naživu, když Bůh ukončí přítomný systém věcí.

I kdybychom předpokládali, že patnáctiletí dospívající lidé jsou již natolik vnímaví, aby si uvědomili závažnost věcí, které se odehrávaly v roce 1914, přesto by to znamenalo, že nejmladším z „této generace“ je dnes kolem sedmdesáti let. Většina lidí z generace, o které Ježíš mluvil, již tedy zemřela, a zbývající z nich se blíží období pokročilého stáří. A vzpomeň si, že Ježíš řekl, že konec tohoto zkaženého světa přijde *předtím*, než tato generace pomine ve smrti. Tato samotná skutečnost nám říká, že let, které zbývají do okamžiku, než přijde předpovězený konec, nemůže být mnoho.

Autor tedy vycházel z toho, že pokud vezmeme 15 let jako minimální věk pro generaci roku 1914, pak nejmladším z této „generace“ bylo v době psaní článku (1968) téměř 70 let.

O deset let později, když by nejmladším členům té „generace“ již bylo 80 let, byla ve *Strážné věži* z 1. října 1978, str. 31 (česky 8/1979, samizdat) učiněna nepatrná změna.⁴³ *Probudte se!* z roku 1968 uvádělo, že Ježíš „zcela zřejmě“ mluvil o lidech, kteří byli dostatečně staří na to, aby mohli událostem rozumět a být „natolik vnímaví, aby si uvědomili závažnost věcí“, které se odehrávaly v roce 1914. O deset let později tato skutečnost již nebyla tak „zcela zřejmá“. Namísto toho se v publikaci z roku 1978 dočteme, že generace mohla zahrnovat lidi, kteří válku zahájenou roku 1914 a ostatní průvodní okolnosti té doby mohli „pozorovat“. Strážná věž ale zároveň důrazně odmítla názor, že by se pojem generace mohl vztahovat na děti, které se v té době zrovna narodily.

O dva roky později *Strážná věž* z 15. října 1980 na straně 31 (česky 1. listopadu 1981 a 7/1981, samizdat) odkazovala na článek v jednom známém časopise (*U.S. News & World Report* ze 14. ledna 1980, pozn. překl.), a na jeho základě vyzdvihla myšlenku, podle které lidé jsou schopni trvale si zapamatovat události ve věku kolem 10 let.

⁴³ *Důvodem pro zveřejnění tohoto článku byla iniciativa člena vedoucího sboru Alberta Schroedera, který v tom roce v průběhu své cesty po Evropě začal navrhopvat nové porozumění výrazu „tato generace“. Navrhoval výraz použít na generaci „pomazaných“, což by této definici umožnilo opustit rok 1914, a prodloužit ji na tak dlouho, dokud by některý svědek Jehovův bez ohledu na datum narození vyznával, že patří ke „třídě pomazaných“. Tento článek ve *Strážné věži* měl především potvrdit původní, tradiční postoj organizace, založený na roce 1914. Viz též kniha *Krize svědomí*, strana 194.*

Zmíněná *Strážná věž* z 1. října 1978 (česky 8/1979, samizdat) vyjádřila stanovisko, podle kterého „by nebylo logické, aby se pojem ‚generace‘, uplatněný na naši dobu, použil vzhledem k dětem narozeným v průběhu 1. světové války“. Uplynulo šest dalších let, a co bylo dříve ne-logické, nabylo náhle na smyslu. *Strážná věž* z 15. května 1984 na stranách 4–7 (česky 1. února 1985 a 21/1984, samizdat) dospěla k opačnému názoru, a za použití některých definic (nalezených v dílech učenců z křesťanstva) zveřejnila následující pohled:

Tyto definice zahrnují jak ty, kteří se **narodili** v době určité historické události, tak i všechny, kteří v té době žili.

Jestliže Ježíš užil výrazu „generace“ v tomto smyslu, a my jej uplatňujeme na rok 1914, pak členům této generace, kteří tehdy byli **malými dětmi**, je nyní 70 nebo více let.⁴⁴

Probud'te se! z 8. října 1968 odkazovalo na *patnáctileté dospívající* děti narozené v roce 1914, kterým v roce 1968 bylo kolem 70 let. Pak uplyne asi 15 let a v roce 1984 organizace začíná mluvit o dětech *narozených* v roce 1914, kterým je nyní 70 let.

Přísloví 27:16 přirovnává marné úsilí jednoho z manželských partnerů vypořádat se se svým svárlivým druhem ke „snaze chytit vítr nebo uchopit olej do pravice“. Tak trochu podobně je možné označit snahu najít v definici Strážné věže nějaký solidní základ týkající se „této generace“, a ke komu nebo čemu se vztahuje, za snahu uchopit olej do pravice. Když se o to pokusíte, definice vám pokaždé ‚proklouzne‘ mezi prsty.⁴⁵

Asi za dvacet let bude již všem lidem, kteří se narodili v roce 1914 nebo před ním, kolem sta let. Jak jsem doložil v *Krizi svědomí*, navzdory sebedůvěře vyzařující z publikací Strážné věže, značná část členů vedoucího sboru si již dlouho uvědomuje, že tradiční učení o „této generaci“ se postupně stává neudržitelným. Nelze si jinak vysvětlit, proč by v roce 1980 členové výboru předsedajícího navrhli a předložili dokument, podle kterého – pokud by byl tehdy přijat – by počáteční datum pro „tuto generaci“ bylo posunuto z roku 1914 na rok 1957 – do doby, kdy Sovětský svaz vypustil svůj první Sputnik!⁴⁶

Obdobné používání přizpůsobených definic můžeme pozorovat v tom, jak publikace Strážné věže usilují prosadit rok 1914 jako okamžik, kdy se objevilo jedinečné, celosvětové „znamenání“, provázené válkou, hladem, zemětřesením a epidemiemi. Hojné a průkazné doklady o nesrovnalostech, pokusech podporovat své stanovisko vytrháváním z kontextu a vědomém opomíjení nepříznivých důkazů z průběhu dějin, jsou plně dokumentovány v knize *Znamení posledních dnů – kdy?*, a proto není třeba rozepisovat se o nich na tomto místě. Kromě důkazů z Písma, které ukazují skutečný význam klíčového slova „parousia“ a výrazu „poslední dny“, kniha také předkládá závažné důvody pro názor, že výklad Strážné věže a jiných náboženských organizací, uplatňovaný na jejich porozumění Ježíšovým slovům u Matouše ve 24. kapitole, je celkově založen na chybném výchozím předpokladu.⁴⁷

⁴⁴ Zvýrazněno mnou. *Probud'te se!* z 8. dubna 1988, strany 13, 14 tento postoj zopakovalo.

⁴⁵ V *posledních letech* upozorňují publikace pravidelně na počty žijících osob, kterým je přes devadesát let či dosáhly věku sta let. (Pozn. překl.: Nauka, že se generace lidí, kteří zažili rok 1914 dožije Armagedonu byla opuštěna v roce 1995. Viz *Strážná věž* z 1. listopadu 1995, str. 16–21.)

⁴⁶ Viz *Krize svědomí*, strana 199–201.

⁴⁷ Carl Olof Jonsson a Wolfgang Herbst, *The Sign of the Last Days – When? (Znamení posledních dnů – kdy?)* Commentary Press, 1987.

Ačkoli je organizace Strážná věž přinucena uznat proměnlivý charakter „pravd“, které ohlašuje, zároveň se snaží tyto změny minimalizovat a nebo rovnou popřít, že by publikované nesrovnalosti vůbec měly nějaký význam. Používá přitom zvláštní, pro ni příznačnou argumentaci, kterou se pokouší vysvětlit a ospravedlnit bludnou dráhu, kterou se při vyučování celé řady nauk vydala. **Cílem takového dokazování je snaha proměnit chyby a omyly v „postupující pravdu“.**

Mnohá náboženská díla, například komentáře k Bibli, která byla napsána před jedním nebo i dvěma staletími, jsou stále vydávána, a stále oceňujeme jejich trvalou hodnotu.⁴⁸ Naproti tomu nacházíme jenom několik málo publikací Strážně věže z prvních 80 let z celkových 110 let její existence, o kterých lze říci, že by „nevyšly z módy“. (Ale i ty jsou dnes téměř bez výjimky „rozebrány“ a běžně nedostupné.) Přitom, místo toho, aby Společnost uznala, že se jedná o průvodní jev nedostatečného bádání a spěšně formulovaných nauk, mluví o nich jako o „postupujícím světle“! Problém ovšem spočívá v tom, že v celé řadě případů došlo k tomu, že údajný „postup vpřed“ zcela jednoduše znamenal návrat organizace k předcházejícímu učení, které bylo předtím v zájmu „postupující pravdy“ opuštěno. V takových případech se to, co kdysi bylo „postupující pravdou“, náhle stalo omylem, a co kdysi bylo označeno jako omyl, se nyní opět stalo „postupující pravdou“.

Jeden z bývalých členů Celosvětové církve Boží ve svém dopise uvádí, že členům bylo řečeno: „My jsme ta pravá církev, protože změníme naše učení, když poznáme, že je chybné.“ Církev nejprve k manželství a rozvodu zaujala určité stanovisko, které posléze změnila. Jak bývalý člen popisuje, změna byla označena jako „nové světlo“ nebo „nová pravda“, kterou nám Bůh (konečně) zjevil. Dodává:

Jinými slovy, on [vedoucí představitel] nenápadně přesunul omyl v učení ze sebe na Boha. Nikdy ani na okamžik nepřipustil, že by se mýlil. Nikdy se neomluvil lidem, jejichž životy a manželství zničil. Připsal Bohu všechnu vinu za rozpad a zničení tisíců rodin.⁴⁹

V dopise, který vedení církve zaslalo svým členům, byli všichni laskavě upozorněni, že „právě tato zkušenost by nás všechny měla poučit, že oddanost Bohu a jeho církvi musí vždy být dávana na první místo, a to bez ohledu na skutečné nebo domnělé křivdy a osobní stížnosti. Autor dopisu se k tomu vyjádřil takto:

[On] říká, že oddanost [církvi] musí mít přednost před věrností Božímu slovu! Říká, že bylo správné, když jsme ... po celá léta poslouchali nebiblické učení [církve], které nebylo založeno na Písmu, protože tak on chápe „oddanost Boží církvi“. A říká, že tato oddanost „musí vždy být dávana na první místo, a to bez ohledu na skutečné nebo domnělé křivdy a osobní stížnosti“. Jinými

⁴⁸ *Knihovna v ústředí Společnosti Strážná věž obsahuje doslova hromady těchto prací.*

⁴⁹ *Další podrobnosti ohledně tohoto dopisu viz 16. kapitola, strany 497 a 498. Člověk zde nemůže nevzpomenout publikovaný postoj Společnosti Strážná věž k rozvodu, jež jednotlivce připoutal k manželským druhům, kteří měli anální styk s osobou mimo manželství, kteří byli aktivní homosexuálové, nebo kteří měli pohlavní styk se zvířetem. Tento postoj byl platný celá desetiletí. V době, kdy se ukázala jeho mylnost, jsem byl členem vedoucího sboru a vím, že ani jeden z ostatních členů neprojevil žádný soucit s utrpěním, jež nauka celá desetiletí působila, a se škodami napáchanými na lidských životech.*

Viz Krize svědomí, strany 40–48.

slovy, věrnost příkazům organizace musí mít přednost před učením Bible. ... Pokládal za nevěrné ty, kteří před deseti lety odmítli poslušnost [nyní změněnému učení], ačkoli byli věrní tomu, co Bůh řekl ve svém slově.

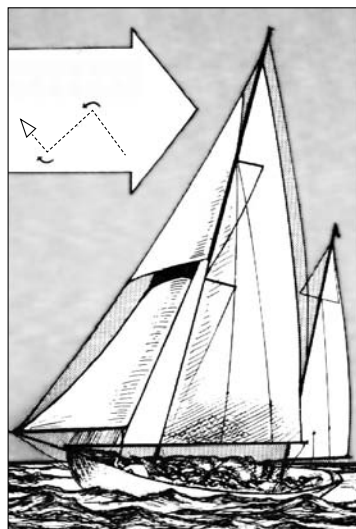
Organizace Strážná věž postupuje zcela *stejným* způsobem, když při diskusích o svých omylech v minulosti chválí ty, kteří se kvůli věrnosti „Boží organizaci“ nepostavili proti chybným naukám. **Oddanosti organizaci se tak připisuje větší hodnota než věrnosti biblické pravdě.**

Strážná věž se snaží prokázat, že k pokroku došlo i tehdy, když se při svém pohybu v kruhu vrátí do výchozí pozice. Můžeme pozorovat zřetelnou snahu zdůvodnit, že konečné stanovisko se nějak zásadně odlišuje od původního názoru.

Názornou ukázkou toho je článek ve *Strážné věži* z 1. prosince 1981 (česky 1. října 1982 a 14/1982, samizdat), který zároveň obsahuje očividný příklad chybné analogie při dokazování.

Autor na stranách 27 až 29 vyvíjí značné úsilí, aby vysvětlil, jak se mohlo stát, že Boží výlučný sdělovací prostředek na zemi nejdříve předkládal jeden názor, pak jej úplně změnil, a nakonec se vrátil původnímu pohledu.⁵⁰ Používá přitom příklad plachetnice, která „křížuje proti větru“ – viz obrázek.

² Někomu se však mohlo zdát, že tato stezka nešla vždy přímo kupředu. Vysvětlení dávaná Jehovovou viditelnou organizací jako by se čas od času vracela k původním hlediskům. Ve skutečnosti to tak ale nebylo. Lze to přirovnat k tomu, čemu námořníci říkají „křížování“. Manévrováním plachtami mohou námořníci docílit toho, že se loď pohybuje zprava doleva a zase zpět, ale přitom po celý čas postupuje ke svému určenému cíli i navzdory protivětru. Tímto cílem, k němuž hledí Jehovovi služebníci, jsou „nová nebesa a nová země“ Božího zaslíbení. — 2. Petra 3:13.

Vzpomínám si, jak jsem jako cestující dozorce podnikl v oblasti Britských panenských ostrovů cestu na plachetnici z ostrova Tortola k ostrovu Virgin Gorda. Používali jsme zmíněnou metodu, a plavba dlouhá 17 mil nám zabrala šest hodin. Je pochopitelné, že kvůli nepříznivému směru větru čluny musí tuto taktiku používat, ale je matoucí, že by se k podobnému způsobu měl uchýlovat Bohem schválený „sdělovací prostředek“ určený jím pro celé lidstvo. Navíc nám Strážná věž opomíjí sdělit, co vlastně je oním „nepříznivým“ větrem, který ji zahání špatným směrem – v některých případech se přitom jedná o články napsané jedním a tím samým autorem v rozmezí několika let.

⁵⁰ Článek byl zjevně založen na proslovu člena vedoucího sboru Karla Kleina z 23. ledna 1981 k pracovníkům ústředí.

Kresba, která doplňuje otištěný článek, ukazuje, jak člun křižuje v 90 stupňových obrazech – viz dole:

K vyličení dráhy, kterou se ubírala mnohá učení Strážné věže, by bylo přesnější, abychom ji nakreslili takto:

Změny v naukách, ke kterým dochází v učení Strážné věže, jsou spíše jako změny o 180 stupňů. Jedná se o nabrání zcela opačného kursu. Nijak nepřipomínají křižování proti větru, které skutečně vede k tomu, že dojde k plavbě vpřed, a loď se vzdaluje místu, odkud vyplula. Změny v názorech a zvraty v učení Strážné věže se ve skutečnosti dají přirovnat k dráze muže, který bez kompasu, který by ho vedl, vesluje na širém moři, a po nějaké době se přibližně vrací k místu, kde začínal. Za všechny uveďme jeden z příkladů, na který se odvolávala výše uvedená *Strážná věž* z 1. prosince 1981 (česky 1. října 1982 a 14/1982, samizdat). Jedná se o nauku o „vládní moci“ neboli „nadřazených autoritách“ z Římanům 13. kapitoly.

NADŘAZENÉ AUTORITY

Původním porozuměním (v době pastora Russella) bylo, že výrazem se míní pozemské vlády, kterým jsou křesťané povinni poslušností, odevzdáváním daní, poplatků a úctou. (6 a 7 verš v tomto smyslu vypovídají zcela jasně.) V době soudce Rutherforda došlo k popření tohoto vysvětlení, a *Strážná věž* v roce 1929 kategoricky prohlásila, že „vládní moci“ jsou Bůh a Kristus. Podle tehdejšího tvrzení organizace „vládní moci“ neměly se světskými autoritami vůbec nic společného; myslet si něco takového bylo zcela nepřijatelné. Tento výklad byl nadšeně oslavován jako důkaz „postupujícího světla“ pravdy zářícího shůry na Boží vyvolený lid.⁵¹

O třicet let později, v roce 1962, bylo toto „postupující světlo“ zamítnuto, a Společnost se vrátila k původnímu výkladu, že se ve skutečnosti opravdu jedná o vládní moci. Stojí ale za povšimnutí uvědomit si, jakým způsobem článek ve *Strážné věži* z 1. prosince 1981 na straně 29 (česky 1. října 1982 a 14/1982, samizdat) celou záležitost předkládá:

¹⁴ V roce 1962 dovedl Jehova šťastně svůj lid k porozumění zásady relativní podřízenosti. Ukázalo se, že oddaní křesťané musejí poslouchat světské vládcy jako „nadřazené autority“ a ochotně je uznávat jako „Boží služebníci“ či služebníka pro své dobro. (Řím. 13:4) Pokud je však tyto „autority“ žádají, aby porušili Boží zákony, co pak? Až do tohoto bodu poslouchali křesťané příkaz Ří-

⁵¹ Pro názor platný do roku 1959 viz kniha *Jehovah's Witnesses in the Divine Purpose (Svědkové Jehovi v Božím předsevzetí)*, strany 91 a 124.